

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

13 MAI 1997

**Projet de loi instituant les commissions
de libération conditionnelle**

AMENDEMENTS

Nº 38 DU GOUVERNEMENT

Art. 2

**Compléter cet article par un alinéa nouveau,
libellé comme suit :**

«Après la formulation d'une proposition de libération conditionnelle en sa faveur, un condamné qui relève de la compétence d'une commission dont il ne connaît pas la langue peut, par requête motivée, demander à la commission compétente de transférer son dossier à une commission dont il connaît la langue.

Les dossiers de condamnés qui connaissent uniquement le néerlandais ou qui s'expriment plus facilement dans cette langue sont transférés à la Commission néerlandaise opérant dans le ressort de la Cour d'appel de Bruxelles.

Les dossiers de condamnés qui connaissent uniquement le français ou qui s'expriment plus facilement dans cette langue sont transférés à la Commission française opérant dans le ressort de la Cour d'appel de Bruxelles.

Voir:

Documents du Sénat:

1-589 - 1996/1997:

Nº 1: Projet de loi.

Nºs 2 et 3: Amendements.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1996-1997

13 MEI 1997

**Wetsontwerp tot instelling van de
commissies voor de voorwaardelijke
invrijheidstelling**

AMENDEMENTEN

Nr. 38 VAN DE REGERING

Art. 2

Dit artikel aanvullen met een nieuw lid, luidende :

«Een veroordeelde die onder de bevoegdheid ressorteert van een commissie waarvan hij de taal niet kent, kan, nadat een voorstel inzake voorwaardelijke invrijheidstelling voor hem is opgesteld, een gemotiveerde aanvraag richten aan de bevoegde commissie om zijn dossier over te dragen aan een commissie waarvan hij de taal wel kent.

De dossiers van veroordeelden die alleen Nederlands kennen of zich gemakkelijker in die taal uitdrukken, worden overgedragen aan de Nederlands-talige commissie werkzaam in het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Brussel.

De dossiers van veroordeelden die alleen Frans kennen of zich gemakkelijker in die taal uitdrukken, worden overgedragen aan de Franstalige commissie werkzaam in het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Brussel.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-589 - 1996/1997:

Nr. 1: Wetsontwerp.

Nrs. 2 en 3: Amendementen.

Les dossiers de condamnés qui connaissent uniquement l'allemand ou qui s'expriment plus facilement dans cette langue sont transférés à la Commission opérant dans le ressort de la Cour d'appel de Liège.

La décision accordant ou refusant le transfert de la compétence devra être motivée.»

Justification

Comme indiqué, l'emploi des langues est clairement réglementé dans le nouvel alinéa 3 de l'article 2. Toutefois, il se pourrait exceptionnellement qu'un condamné d'un rôle linguistique déterminé soit hébergé dans un établissement de l'autre rôle linguistique: pour cause de soins médicaux, en raison d'une capacité insuffisante dans certains établissements ou de l'absence d'établissement (il n'y a pas d'établissement pénitentiaire germanophone, la capacité d'exécution pénale pour les femmes de langue française est insuffisante) et, enfin, compte tenu des étrangers dont bon nombre maîtrisent le français.

Ce nouvel alinéa tend à trouver un équilibre entre, d'une part, la possibilité offerte au condamné de voir sa libération conditionnelle traitée par une commission dont il connaît la langue et, d'autre part, le souci d'éviter que le condamné puisse choisir sa commission pour comparaître, évidemment, devant la commission la plus souple...

À ce propos, il importe de souligner, non seulement, que les transférences comportent des risques en matière de sécurité, mais également que la répartition des détenus entre les différents établissements (et la gestion — problématique difficile — qui va de pair avec elle), ne peut être inutilement mise en péril.

Le texte est ainsi formulé que les possibilités de choix demeurent restreintes, puisque la commission destinataire est désignée. En outre, le choix de la langue est limité au traitement devant la commission et n'est pas envisageable pour la partie de la procédure qui précède. Lorsque la libération conditionnelle lui est refusée, le détenu retourne d'ailleurs à son établissement d'origine.

Enfin, la demande doit être motivée et la commission d'origine peut la rejeter par une décision motivée si elle estime qu'il s'agit d'une application abusive de cette procédure.

N° 39 DU GOUVERNEMENT

Art. 4

Remplacer le § 4 de cet article par ce qui suit:

«§ 4. La désignation est valable pour trois ans et peut être prorogée pour des délais non-successifs de cinq ans.»

N° 40 DU GOUVERNEMENT

Art. 5

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 5. — § 1er. L'assesseur en matière d'exécution des peines doit satisfaire aux conditions suivantes:

— posséder au moins cinq ans d'expérience professionnelle utile dans le domaine de l'exécution des

De dossiers van veroordeelden die alleen Duits spreken of zich gemakkelijker in die taal uitdrukken, worden overgedragen aan de commissie werkzaam in het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Luik.

De beslissing om de bevoegdheid al dan niet over te dragen wordt met redenen omkleed.»

Verantwoording

In het nieuwe derde lid van artikel 2 is het taalgebruik duidelijk vastgelegd. Nochtans kan het uitzonderlijk gebeuren dat een veroordeelde van een bepaalde taalrol zich in een inrichting van de andere taalrol bevindt: omwille van medische verzorging; het niet of onvoldoende voorhanden zijn van bepaalde inrichtingen (geen Duitstalige instelling, onvoldoende plaatsen voor strafuitvoering voor Franstalige vrouwen) en tenslotte zijn er de vreemdelingen van wie er heel wat het Frans machtig zijn.

Dit nieuwe lid wil een evenwicht tot stand brengen: enerzijds voor de veroordeelde de mogelijkheid creëren dat de behandeling van zijn voorwaardelijke invrijheidstelling gebeurt door een commissie waarvan hij de taal kent, en anderzijds voorkomen dat de veroordeelde zijn commissie kan kiezen en vanzelfsprekend voor de meest soepele wil verschijnen.

Daarbij is het belangrijk op te merken dat overbrengingen niet alleen veiligheidsrisico's meebrengen, maar ook dat de verdeling van de gedetineerden over de verschillende inrichtingen (en de daarmee samenhangende moeilijke beheersproblematiek) niet nodoeloos in het gedrang mag worden gebracht.

De nieuwe tekst zorgt ervoor dat de keuze beperkt blijft: de bestemmingscommissie ligt vast. Verder wordt de taalkeuze beperkt tot de behandeling voor de commissie en is zij niet aan de orde voor wat betreft het gedeelte van de procedure die daar-aan voorafgaat. Bij afwijzing van de voorwaardelijke invrijheidstelling keert de gedetineerde trouwens terug naar zijn oorspronkelijke inrichting.

Tenslotte moet de vraag worden gemotiveerd en kan de oorspronkelijke commissie ze bij een met redenen omklede beslissing afwijzen zo zij van mening is dat het *in casu* om een oneigenlijk gebruik van deze mogelijkheid zou gaan.

Nr. 39 VAN DE REGERING

Art. 4

Paragraaf 4 van dit artikel vervangen als volgt:

«§ 4. De aanwijzing geldt voor drie jaar en kan worden verlengd voor niet-opeenvolgende termijnen van vijf jaar.»

Nr. 40 VAN DE REGERING

Art. 5

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 5. — § 1. De assessor-strafuitvoering moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

— ten minste vijf jaar nuttige professionele ervaring hebben op het gebied van de tenuitvoerlegging

sanctions privatives de liberté au sein d'un service du ministère de la Justice, dans une fonction académique, au barreau ou après d'un service agréé par l'autorité compétente et dont la liste sera déterminée par le Roi;

- *être titulaire d'un diplôme ou certificat d'études à déterminer par le Roi;*
- *être Belge;*
- *ne pas avoir plus de 65 ans;*
- *jouir des droits civils et politiques;*
- *satisfaire aux qualités morales indispensables à l'exercice de la fonction.*

§ 2. L'assesseur en matière de réinsertion sociale doit satisfaire aux conditions suivantes :

— posséder au moins cinq ans d'expérience professionnelle utile dans le domaine de la réinsertion sociale au sein d'un service du ministère de la Justice ou après d'un service agréé par l'autorité compétente et dont la liste sera déterminée par le Roi;

- *être titulaire d'un diplôme ou certificat d'études à déterminer par le Roi;*
- *être Belge;*
- *ne pas être âgé de plus de 65 ans;*
- *jouir des droits civils et politiques;*
- *disposer des qualités morales indispensables à l'exercice de la fonction.*

§ 3. Les assesseurs et leurs suppléants sont désignés par le Roi selon une procédure de sélection qu'il détermine, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres.

§ 4. La désignation est valable pour trois ans et peut être prorogée pour des délais non-successifs de cinq ans. »

Justification

Cette description plus concrète des conditions auxquelles doivent satisfaire les assesseurs assortit l'expérience professionnelle utile requise de conditions de formation appropriées.

Les conditions de diplômes seront déterminées par arrêté royal afin de permettre une adaptation souple aux modifications d'offre en matière de formation.

Nº 41 DU GOUVERNEMENT

Art. 6

Remplacer le § 4 de cet article par ce qui suit :

« § 4. La désignation est valable pour trois ans et peut être prorogée pour des délais non-successifs de cinq ans. »

van vrijheidsstraffen, in een dienst van het ministerie van Justitie, in een academische functie, in de advocatuur of in een door de bevoegde overheid erkende voorziening, waarvan de lijst door de Koning wordt vastgesteld;

- *houder zijn van een door de Koning te bepalen diploma of studiegetuigschrift;*
- *Belg zijn;*
- *niet ouder zijn dan 65 jaar;*
- *de burgerlijke en politieke rechten genieten;*
- *voldoen aan de morele vereisten noodzakelijk voor de uitoefening van het ambt.*

§ 2. De assessor-sociale reïntegratie moet aan de volgende voorwaarden voldoen :

— ten minste vijf jaar nuttige professionele ervaring hebben op het gebied van de sociale reïntegratie in een dienst van het ministerie van Justitie of een door de bevoegde overheid erkende voorziening, waarvan de lijst door de Koning wordt vastgesteld;

- *houder zijn van een door de Koning te bepalen diploma of studiegetuigschrift;*
- *Belg zijn;*
- *niet ouder zijn dan 65 jaar;*
- *de burgerlijke en politieke rechten genieten;*
- *voldoen aan de morele vereisten noodzakelijk voor de uitoefening van het ambt.*

§ 3. De assessoren en hun plaatsvervangers worden aangewezen door de Koning, overeenkomstig een door Hem, bij een in Ministerraad overlegd besluit, te bepalen selectieprocedure.

§ 4. De aanwijzing geldt voor drie jaar en kan worden verlengd voor niet-opeenvolgende termijnen van vijf jaar. »

Verantwoording

In deze meer concrete omschrijving van de voorwaarden waaraan de assessoren moeten voldoen, worden passende opleidingsvooraarden gekoppeld aan nuttige beroepservaring.

De diplomavoorwaarden worden bij koninklijk besluit vastgesteld, wat een soepele aanpassing aan een gewijzigd opleidingsaanbod mogelijk maakt.

Nr. 41 VAN DE REGERING

Art. 6

Paragraaf 4 van dit artikel vervangen als volgt :

« § 4. De aanwijzing geldt voor drie jaar en kan worden verlengd voor niet-opeenvolgende termijnen van vijf jaar. »

Nº 42 DU GOUVERNEMENT

Art. 7

Remplacer le § 1er de cet article par ce qui suit :

« § 1er. La commission à laquelle ressortit l'établissement pénitentiaire dont émane la proposition de libération conditionnelle, est habilitée à connaître de cette proposition. Elle demeure compétente pour toute décision relative à la libération conditionnelle jusqu'au moment où intervient la libération définitive.

Toutefois, si pour un condamné, la commission estime, à titre exceptionnel, qu'il est indiqué de transférer la compétence susvisée à une autre commission, elle prend une décision motivée en ce sens, après avis conforme de cette autre commission. »

Justification

L'alinéa 1er du texte proposé vise à améliorer le style.

L'alinéa 2 du texte proposé détermine désormais lui-même les cas dans lesquels un transfert de compétence à une autre commission peut être envisagé. Il est en premier lieu précisé que le transfert de compétence doit concerner un détenu bien déterminé, ce afin d'exclure tout transfert collectif. En outre, le transfert est uniquement possible dans des cas exceptionnels: cette disposition doit être lue en corrélation avec l'exigence de prendre une décision qui soit motivée.

Enfin, un avis conforme est requis de la part de la commission qui bénéficierait du transfert de compétence. En d'autres termes, elle devra marquer son accord avant que le transfert puisse effectivement intervenir. Ceci permet d'éviter par exemple tout vide au niveau du suivi du condamné ou encore toute incertitude quant à la question de savoir quelle commission doit procéder à la révocation de la libération conditionnelle.

Nº 43 DU GOUVERNEMENT

Art. 8

Remplacer le § 2 de cet article par ce qui suit :

« § 2. Les membres de la commission peuvent être récusés pour les causes qui donnent lieu à la récusation aux termes des articles 828 et 830 du Code judiciaire.

Tout membre de la commission qui sait cause de récusation en sa personne, est tenu de la déclarer.

Celui qui veut récuser, doit le faire dès qu'il a connaissance de la cause de récusation.

Nr. 42 VAN DE REGERING

Art. 7

Paragraaf 1 van dit artikel vervangen als volgt :

« § 1. De commissie die de strafinrichting van waaruit het voorstel tot voorwaardelijke invrijheidstelling wordt gedaan onder haar bevoegdheid heeft, is bevoegd tot kennismeming van dat voorstel. Zij blijft bevoegd voor elke beslissing inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling tot de definitieve invrijheidstelling.

Indien evenwel de commissie het in uitzonderlijke gevallen voor een bepaalde veroordeelde aangewezen acht om de hiervoren bedoelde bevoegdheid over te dragen aan een andere commissie, neemt zij daartoe, na eensluidend advies van die andere commissie, een gemotiveerde beslissing. »

Verantwoording

Lid 1 van de voorgestelde tekst betreft een stilistische verbetering.

Lid 2 van de voorgestelde tekst bepaalt nu zelf in welke gevallen een overdracht van bevoegdheid van een commissie naar een andere mogelijk is. Vooreerst is bepaald dat het moet gaan om de overdracht van bevoegdheid inzake een welbepaalde veroordeelde, dit om collectieve overdrachten uit te sluiten. Verder kan het enkel in uitzonderlijke gevallen: dit dient te worden gelezen in samenhang met de vereiste dat de beslissing gemotiveerd moet worden.

Tenslotte wordt vereist dat de commissie waarnaar de bevoegdheid wordt overgedragen, een eensluidend advies verleent. Zij zal met andere woorden haar instemming moeten verlenen vooraleer de overdracht kan gebeuren. Zulks verhindert dat er bijvoorbeeld een vacuüm ontstaat in het opvolgen van de veroordeelde of nog dat er onduidelijkheid bestaat over welke commissie moet overgaan tot herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Nr. 43 VAN DE REGERING

Art. 8

Paragraaf 2 van dit artikel vervangen als volgt :

« § 2. De leden van de commissie kunnen worden gewraakt om de redenen die luidens de artikelen 828 en 830 van het Gerechtelijk Wetboek aanleiding geven tot wraking.

Ieder lid van de commissie dat weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat, moet daarvan aangifte doen.

Hij die wil wraken, moet dit doen zodra hij van de wrakingsgrond kennis heeft.

La récusation est proposée par requête motivée adressée au président de la commission. La requête est datée et signée. Elle contient:

1° les nom, prénom, qualité et domicile de la partie;

2° l'objet de la demande et un exposé des faits et moyens.

Lorsque la récusation est contestée, le membre récusé est remplacé par son suppléant, le récusant et le membre récusé sont entendus et la commission statue sans délai et définitivement sur la récusation.

Lorsque le membre récusé s'est retiré ou lorsque la récusation est acceptée par la commission, il est pourvu au remplacement de ce membre par son suppléant. »

Justification

Cette disposition remplace l'article 8, § 2, initial qui stipulait, en des termes trop généraux, que les récusations prévues au Code judiciaire étaient applicables aux membres des commissions instituées par la présente loi. Or, une procédure spécifique doit être prévue à cet effet.

Nº 44 DU GOUVERNEMENT

Art. 9

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 9. — Le secrétariat de la commission est assuré par des fonctionnaires désignés par le ministre de la Justice. »

Justification

Légistique: puisque les niveaux 2 ou 2+ sont exclusivement déterminés par voie d'arrêté royal.

Nº 45 DU GOUVERNEMENT

Art. 9bis (nouveau)

Insérer un article 9bis nouveau, libellé comme suit:

«Art. 9bis. — § 1er. Pour l'application des articles 249, 251 et 252 du Code pénal, les assesseurs sont considérés comme juge assesseur.

§ 2. Les membres de la commission et du secrétariat sont soumis à une obligation de confidentialité à l'égard des faits, actes ou renseignements dont ils ont eu connaissance dans l'exercice de leurs fonctions. Toute infraction à cette règle est punie conformément à l'article 458 du Code pénal. »

De wraking wordt gevraagd bij een met redenen omkleed verzoekschrift gericht aan de voorzitter van de commissie. Het verzoekschrift wordt gedateerd en ondertekend. Het bevat:

1° de naam, voornaam, hoedanigheid en woonplaats van de partij;

2° het voorwerp van de aanvraag en een uiteenzetting van de feiten en de middelen.

Indien de wraking wordt betwist, wordt het gewraakte lid vervangen door zijn plaatsvervanger, worden de wrakende partij en het gewraakte lid gehoord en doet de commissie onverwijd en definitief uitspraak.

Heeft het gewraakte lid zich teruggetrokken of wordt zijn wraking door de commissie aanvaard, dan wordt in zijn vervanging voorzien door zijn plaatsvervanger. »

Verantwoording

Deze bepaling vervangt het oorspronkelijke artikel 8, § 2, dat in te algemene bewoordingen stelde dat de wraking en verschoring van het Gerechtelijk Wetboek toepasselijk zijn op de leden van de bij deze wet ingestelde commissie. Er dient in een specifieke procedure te worden voorzien.

Nr. 44 VAN DE REGERING

Art. 9

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 9. — Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door ambtenaren aangewezen door de minister van Justitie. »

Verantwoording

Legistieke verbetering: niveau 2 of niveau 2+ worden enkel bepaald in koninklijke besluiten.

Nr. 45 VAN DE REGERING

Art. 9bis (nieuw)

Een artikel 9bis invoegen, luidende:

«Art. 9bis. — § 1. Voor de toepassing van de artikelen 249, 251 en 252 van het Strafwetboek worden de assessoren beschouwd als rechter-assessor.

§ 2. De leden van de commissie en het secretariaat zijn verplicht om het vertrouwelijke karakter te bewaren van de feiten, de handelingen of inlichtingen waarvan zij uit hoofde van hun functie kennis hebben. Elke inbreuk hierop wordt gestraft overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek. »

Justification	Verantwoording
<p>Cet amendement permet d'intégrer à ce nouvel article des dispositions concernant, d'une part, la corruption de fonctionnaires publics et, d'autre part, le secret professionnel.</p> <p>L'ancien article 10 devient l'article 11 et contient uniquement encore des dispositions concernant le statut (principalement financier) des membres de la Commission.</p> <p>Ce regroupement donne lieu à une structuration plus logique du projet de loi.</p>	<p>In dit nieuwe artikel worden zodoende bepalingen opgenomen die betrekking hebben enerzijds op de omkoping van openbare ambtenaren en anderzijds op het beroepsgeheim.</p> <p>Het oude artikel 10 wordt artikel 11 en bevat nog enkel bepalingen inzake het (hoofdzakelijk financieel) statuut van de leden van de commissie.</p> <p>Deze hergroepering leidt tot een logischer opbouw van het wetsontwerp.</p>
<p>Nº 46 DE M. LALLEMAND</p> <p>(Sous-amendement à l'amendement n° 24 de MM. Hotyat et Erdman)</p>	<p>Nr. 46 VAN DE HEER LALLEMAND</p> <p>(Subamendement op amendement nr. 24 van de heren Hotyat en Erdman)</p>
Art. 4	Art. 4
<p>Remplacer le paragraphe 4 de cet article par ce qui suit:</p> <p>« § 4. Le président de la commission et son suppléant sont désignés pour un terme de trois ans, renouvelable pour une durée de cinq ans.</p> <p>Au plus tôt trois ans après la fin de leur mission, le juge qui a présidé la commission et celui qui l'a suppléé peuvent à nouveau poser leur candidature à la fonction qu'ils ont exercée. Ils peuvent être désignés pour un terme de cinq ans non renouvelable.»</p>	<p>Paragraaf 4 van dit artikel vervangen als volgt:</p> <p>« § 4. De voorzitter van de commissie en zijn plaatsvervanger worden aangewezen voor een termijn van drie jaar, die kan worden verlengd voor een termijn van vijf jaar.</p> <p>Ten vroegste drie jaar na het einde van hun opdracht kunnen de rechter die de commissie heeft voorgezet en zijn plaatsvervanger zich opnieuw kandidaat stellen voor het ambt dat zij hebben uitgeoefend. Zij kunnen worden aangewezen voor een termijn van vijf jaar, die niet kan worden verlengd. »</p>
Roger LALLEMAND.	
<p>Nº 47 DE MMES MILQUET ET MERCHIERS</p> <p>(Sous-amendement à l'amendement n° 40 du gouvernement)</p>	<p>Nr. 47 VAN DE DAMES MILQUET EN MERCHIERS</p> <p>(Subamendement op amendement nr. 40 van de regering)</p>
Art. 5	Art. 5
<p>Au § 2 de l'article 5 proposé, remplacer les mots «d'un service du ministère de la Justice» par les mots «d'un service du ministère de la Justice, d'un service public spécialisé en la matière»</p>	<p>In § 2 van het voorgestelde artikel 5 na de woorden «in een dienst van het ministerie van Justitie» invoegen de woorden «, in een ter zake gespecialiseerde dienst».</p>
Justification	Verantwoording
<p>En raison de l'expérience utile qui peut être acquise soit dans le service d'un ministère d'une communauté soit dans le cadre d'un contrat de sécurité au sein d'une commune, il convient d'élargir les possibilités de recrutement et de prévoir qu'il peut s'agir d'un service public relevant d'une autorité compétente (communauté, commune, etc.)</p>	<p>Aangezien de vereiste ervaring ook kan zijn opgedaan in een gemeenschapsministerie of in het kader van een veiligheidscontract bij een gemeente, moeten de aanwervingsmogelijkheden worden uitgebreid zodat personeel kan worden aangetrokken uit diensten die onder een bevoegde overheid ressorteren (gemeenschap, gemeente, enz.).</p>
Joëlle MILQUET. Nadia MERCHIERS.	